

QV

D

IOA

IVR

→

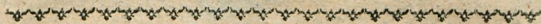

Q. D. B. V.

F 303

DISSERTATIO IURIDICA

QUATENUS ACQUISITIO POSSIT
OMITTI

Q V A M

DIE XXX. DECEMBRIS A. R. S. MDCCLXXVI

IN AUDITORIO MAIORI

H. C.

DEPENDENT

IOANNES CHRISTIANVS FRANCKIVS

IUR. VTR. DOCTOR, IUDICII PROVINCIALIS IN LVSATIAE
INFERIORIS MARCHIONATV ASSESSOR

F. 11. 20

ET FRATER

AUCTOR

AVGVSTVS GOTTLIEB FRANCKIVS

VITTEMBERGAE

LITTERIS CAROLI CHRISTIANI DÜRRII

ACAD. A. TYPIS.

05 H 595

§. I.

Instituti ratio proponitur.

Cum variis mortales ferantur mentis agitationibus, et in consiliis capiendis longe lateque distrahan-
tur, sane non potest non diuersis actionum eno-
datio premi difficultatibus. Officium igitur Iurisconsulti,
qui teste Cicerone ¹⁾, legum et consuetudinum earum, qui-
bus priuati in ciuitate vtuntur, et ad agendum, et ad respon-
dendum, et ad cauendum debet esse peritus, non in solis
desideratur legibus interpretandis, sed maxime quoque
conspicitur in hominum negotiis recte explicandis. Scripti
enim et voluntatis frequentissimam esse quaestionem, et hinc
A 2 magnam

¹⁾ de Orat. Libr. I. Cap. XLVIII.

magnam pendere iuris controuersi partem, confirmat Quintilianus ^{b)}). Sub factis autem iudice Grotio ^{c)}) moraliter continentur et non facta, considerata debitis cum circumstantiis; nam et haec interdum iuris subiacent regulae ^{d)}), indeque quamdam capiunt efficientiam ^{e)}). Ita ex intermissione praesertim in eo, quod circa res obtinet, iure, variae nascuntur quaestiones, quae et utilitate et amoenitate vehementer se commendant, vt occasione speciminis, quod de studiorum meorum edendum est ratione, praesertim cum alii factis largam mihi reliquisse videantur messem, id, quod circa omissionem acquisitionis iustum sit, praesenti exponere libello, induxerim in animum. Qua in re ita versabor, vt prae-

^{b)} in Inst. Orat. Lib. 7. Cap. 6.

^{c)} de Iure belli et pac. Libr. 2. Cap. 4. §. 5. confer. etiam Paulus in Leg. 121. π . de regl. iuris et in Leg. 189. π . de verborum signif. nec non Alciatus ad leg. posteriorem.

^{d)} de culpa, quae ex omissione oritur, egit Iust. Henning, Boehmerus in dissert. de imputatione culpae propriae Cap. II. §. 1 - 7. et Andreas Bertonius in tract. de negligent. et omiff.

^{e)} Quid iuris sit circa accusationis intermissionem, disquirat excellentissimus Reinhardt in dissert. de odio erga delatores saepius iniusto. Recte enim monuit Boehmerus in introduct. ad Ius publ. vniuers. lib. II. Cap. 3. nudam punibilem esse scientiam, quatenus ex illa quis ad aliquid faciendum vel patefaciendum obligatus sit, neque tamen faciat, quod salus republicae postulet.

praefatus de acquisitione, deinde, quatenus ea libere possit
omitti, ulterius disquiram.

§. II.

Quid denotet omittere?

Vt autem ordine procedam, nec illotis quasi manibus
ipsam fuscipere videar tractationem, receptam placet ser-
uare methodum, et e sententia Vlpiani ^{f)} quaedam de ipsius
tituli praemunire significatione. *Omittere* is in genere dici-
tur, qui ab agendo cessat, in specie vero, qui aliquid non
agnoscit, vel negligit, quo sensu, maiorum omittere imita-
tionem apud Ciceronem ^{g)}, consilium rei alicuius omittere
apud Liuium ^{h)}, iudicium omittere apud Tryphoninum ⁱ⁾,
emolumentum quoddam omittere apud Vlpianum ^{k)}, he-
reditatem omittere apud Paulum ^{l)}, et Iauolenum ^{m)}, le-
gitur, et mihi quoque in praesenti accipitur. Quamuis au-
tem Iacobus Cuiacius ⁿ⁾ omittere, pro tempore excludi fur-

A 3

mat,

f) in leg. I. π. de reb. credit.

g) in libro I. de offic. Cap. 32.

h) in libro 33. Cap. 41.

i) in leg. 37. π. de minoribus.

k) libro V. Opiniorum in leg. 44. π. de minor.

l) in leg. 7. π. de acquirenda vel omittenda hereditate.

m) in leg. 60. π. dicti tituli.

n) in libro XVII. obseruationum Cap. 3.

mat, ideoque ab eo Ioannes Robertus ^{o)} recedat, tamen deinde sub nomine Antonii Mercatoris ²⁾ laxiorem agnoscit huius vocis ambitum, et ad eos quoque, qui repudiant, aliterue desistunt, extendit.

§. III.

Quid sit acquisitio?

Iam etiam alterius, cuius in fronte dissertationis mentio facta est, vocabuli scilicet *acquisitio* mihi suppeditanda venit enucleatio. Originem ducit ab *acquirere*, quod in sensu generali aliquid iuris transferendi causa eum in finem capere denotat, quo is, cui quaeritur, illud, cum animo sibi habendi, teneat ³⁾. Et, e sententia Modestini libro decimo quarto ad Quintum Mucium ⁴⁾, tam modos capiendi naturales, quam ciuiles, comprehendit, ita, vt quoque liberatio ab obligatione domino per seruum facta a Paulo libro duodecimo ad Sabinum ⁵⁾ ad acquirendi species referatur

^{o)} in animaduers. iur. libro 3. Cap. 20.

²⁾ in Notat. ad Libr. animaduers. Ioann. Roberti Libr. III. Cap. 20.

³⁾ Principio Institutionum de donationibus, iunct. leg. 140. π . de verb. signif. Ioann. Christoph. Beurmanni sub praesidio Ioann. Christ. Schroeteri. Ienae MDCCI. habita diss. de his, quae nobis inuitis acquiruntur.

⁴⁾ in leg. 53. π . de acquir. rer. dominio.

⁵⁾ in leg. 11. π . de acceptilat.

tur, nec interfit, quamuis ius illud in nos translatum quandoque possit iterum abire. Nam heres rem, quam sub conditione vel ex die incerto, qui secundum Papinianum ¹⁾ in vltimis voluntatibus pro conditione habetur, restituere iussus est, pendente conditione, et, donec certum fiat, vtrum exiturus sit dies, nec ne, omnino acquirit, vti, licet Marcianus ²⁾ in legatario deliberante rem vocet dubiam, et euentum spectari debere statuat, vel ideo, quia dominium rei sub conditione relictae ante eius existentiam penes legatarium vel fideicommissarium non consistat, interea tamen non possit esse in suspensio, recte mihi asserere videtur Peregrinus ³⁾, cuius sententia a Paulo libro secundo Quaestionum ⁴⁾, Pomponio libro secundo Fideicommissorum ⁵⁾, Caio libro primo de Manumissionibus ⁶⁾, et Iustiniano in Edicto ad Iohannem praefectum praetorio ⁷⁾, iam probata legitur. Neque tamen monente Goeddaeo ⁸⁾, opus est, vt

is

¹⁾ in leg. 75. τ . de cond. et demonstrat. De die autem incerto egregie differuit Ioseph Aueranius in interpret. iur. libr. II. Cap. XVI.

²⁾ in leg. 15. τ . de rebus dub.

³⁾ in tractat. de fideicommiss. art. 40. n. 6.

⁴⁾ in leg. 66. τ . de rei vindicat.

⁵⁾ in leg. 70. τ . ad Senatusconf. Trebell.

⁶⁾ in leg. 29. \S . I. τ . qui et a quibus manumissi liberi non fiant.

⁷⁾ in lege 3. \S . 2. Cod. commun. de legat.

⁸⁾ ad Leg. 28. τ . de Verbor. significat.

is, qui acquirit, semper locupletior fiat, alioquin in emptione venditione et alio contractu oneroso toties cessaret alienatio, quoties ob pretii maxime iustam aestimationem excedentis absentiam patrimonium emtoris non esset auctum, quod tamen minime potest probari. Ex quibus iam elucet, omnem acquisitionem iuris cuiusdam continere translationem, qua quid eius fit, cui quaeritur. Cum autem ius tangat personas vel res, secundum hanc duplicem considerationem acquisitio quoque spectari debet, et vel actum, quo peragitur, vel ius, quod nostrum fit, designat. In praesenti vero ne fines libelli nimis extendantur, in posteriore saltem specie, quae ex doctrina Iacobi Cuiacii *) omnis in obligatione, dominio, vel possessione versatur, quatenus scilicet ea licite possit omitto, faciam periculum.

§. IV.

Interdum inuitis acquiri.

Ex iis, quae in superioribus sunt tradita facili, colligi potest negotio, omnem acquisitionis omissionem in absentia actus, quo quid legitimo capi potest modo, seu in eorum, quae iure teneri possunt, consistere neglectione. Earum autem rerum, quae in bonis esse queunt, acquisitio procedit

*) in Commentario super librum sexagesimum quintum Pauli ad edictum et quidem super legem 153. de regulis iuris.

procedit vel ex iure ipso vel ex facto hominis. Nostrum aliquid fit ipso iure, quoties citra factum nostrum proximum, ipsa legis potestate, aliquid nascimur ^{e)}; facto autem nostro, quoties actus a nobis suscipiatur necesse est, quo iuris cuiusdam reddamur participes, qua quidem in specie voluntas acquirentis cum suo signo desideratur, praesertim cum secundum regulam, nemini inuito, sub quo, ut ait Vlpianus ^{f)}, non is solus, qui contradicit, sed is quoque qui consensisse non probatur, intelligi debet, potest acquiri ^{g)} Saepius autem fit, ut ipsa lex ius quoddam in nos transferat ^{h)} atque, vel ob publicam, quae inde provenit, salutem, vel, ob

e) Confer. Otton. Philipp. Zaunschlifferei tract. de eo, quod fit ipso iure, qui tamen hunc mihi errare videtur errorem, quod eam, quae ipso iure fit, rei cuiusdam delationem cum acquisitione, ipso iure procedente, saepius misceat. Licet enim prior posteriori semper insit, tamen in eo maxima latet differentia, quod in priori sola acquirendi facultas nostro committatur arbitrio. Daniel Nettelblatt in systemate Elementari iurispr. vniuersae. Tom. I. §. 156. in posteriori autem ipsa iuris cuiusdam translatio cum omni effectu tribuatur.

f) in lege 8. §. 1. π . de procurator. vid. quoque Iacobus Cuiacius ad leg. 4. π . de regul. iur.

g) Beurmanni dissert. iam cit. de his, quae nobis inuitis acquiruntur.

h) Eleganter ait Hugo Grotius de Iure belli et pacis libr. II. Cap. VIII. §. 5. legem etiam ante occupationem rerum transferre posse dominium, cum ad illud producendum sola lex sufficiat.

ob illud, quod alteri oritur, commodum, acquirendi inducat obligationem, quare ad haec, et ad liberam rerum administrationem in omissione iuris delati semper erit respiciendum.

§. V.

De acquisitione, quae ipso iure fit.

Rerum in iure duplex est significatio; vel enim id de quo quaeritur, iuris subiectum, vel ipsum ius, seu causam, propter quam quid alicuius est, seu esse potest, ¹⁾ denotat. In praesenti prior vocis vis ad meum pertinet institutum, cum, quidquid in bonis esse, aut utilitati nostrae possit inferuire, hanc modo ingrediatur tractationem. Omnis autem rerum acquisitio causam debet habere proximam, quae, vel in facto quodam, quod ei imputatur, cui res quaeritur, consistit, vel ipsa legis potestate subministratur, et haec ipsa posterior species est, quae proprie ipso iure fieri dicitur ²⁾, citra hominis progreditur voluntatem

¹⁾ Sec. leg. 5. et 23. 7. de verb. signif. et Goeddaem ad has leg.

²⁾ Improperie is quoque dicitur ipso iure acquirere, cui ita, vt ex legum dispositione ab altera parte nullum factum ad translationem habile desideretur, ius aliquod defertur. Sic dominium rei pure legatae, si testatori propria fuit, ad legatarium, eo scilicet non repudiante, reſta

atem ¹⁾), atque vel immediate, quoties specialis adest legis casus, vel per consequentiam, quoties vnus rei adeptio alterius inuoluit conciliationem, procedit, ideoque nequit omitti. Ita filio, ea, quae patri pro eo praestatur, restitutio ^{m)}), seruo, heredi instituto, hereditas et libertas ⁿ⁾), thesaurus a tertio, non data opera, inuentus, pro dimidia parte domino praedii ^{o)}), id quod in iudiciis duplicibus, familiae eriscundae, finium regundorum, et communi diuidundo, a iudice adiudicatur, ei, cui, adiudicatio sit ^{p)}), liberatio debitoris solutione a tertio creditori

B 2 facta,

recta via, et citra heredis factum, transit, secund. leg. 80. π . de legat. 2. hereditas ipso iure acquiritur secund. §. 3. Institut. de heredit. quae ab intestat. deserunt. Huc etiam pertinet, quod assert Ioannes Frideric. a Sande in Tractat. de prohib. rerum alienatione. Singulare esse, quod sec. leg. 5. §. 8. π . de reb. eor. qui sub tutel. pupillus ideo fundum sibi legatum repudiare non possit, quia nequeat alienare. Cum iure communi, qui non acquirat, alienare non dicatur.

¹⁾ Ioseph Aueranius in interpret. iur. libr. I. Cap. 10. Ioann. Gryphander in Oecon. legal. libr. I. Cap. X. no. 12.

^{m)} Secund. leg. 27. π . de minoribus.

ⁿ⁾ Secund. §. I. Inst. de hered. qualit. et differ. nec non sec. leg. 6. Cod. de necess. seruis hered. instituend. vel substituend.

^{o)} Secund. §. 39. Inst. de acquir. rer. dom.

^{p)} Secund. l. 2. §. I. π . fin. regund. l. 44. §. I. π . famil. eriscund. et Hu. bert. Giphanium ad §. 11. Inst. de acquir. rerum domin.

facta ¹⁾), focio, bona alterius focii in societate vniuersali ²⁾), heredi in minima parte instituto, coherede deficiente, tota hereditas ³⁾), eo autem recusante, vacans pars ⁴⁾), ei, qui re coniunctus est, deficiens portio ⁵⁾), domino ea, quae rei suae accedunt, quo foetus animalium ⁶⁾), fructus, iure foli venientes ⁷⁾), alluuio ⁸⁾), debent referri, cedunt. Hae et reliquae species, in quibus proxima capiendi causa, ipsa legum continetur potestate, etiam citra capientis voluntatem, acquiruntur, ita tamen, vt acquirenti sit liberum, eorum, quae acquisiuit, proprietatem aut retinere, aut derelinquere. Huc spectat, quod habet Iacobus Cuiacius ⁹⁾) generale esse, vt possit etiam inuiti melior fieri conditio, scilicet, quod ad nos attinet, quia eam facere meliorem satagimus, vt ait

Labeo

¹⁾ Secund. leg. 39. π . de negot. gest. leg. 23. 53. 93. π . de solut.

²⁾ Sec. l. 1. §. I. et l. 2. π . pro focio.

³⁾ Sec. leg. 31. π . de acquir. vel omitt. heredit.

⁴⁾ Secund. leg. 53. π . eiusd. tit.

⁵⁾ Sec. leg. 4. π . de legatis II. iunct. l. 1. §. 11. Cod. de caduc. tollend.

⁶⁾ Sec. leg. 2. et l. 6. π . de acquir. rer. dom.

⁷⁾ Secund. leg. 25. princ. π de vsur. et fruct.

⁸⁾ Secund. leg. 7. §. 1. π . de acquir. rer. dom. §. 20. Instit. eiusd. tit.

⁹⁾ in Commentario ad libr. XVII. Quaestio: Papiniani, et quidem ad leg. 71. §. 3. π . de condit. et demonstrat.

Labeo ^{b)}, non, quod ad illum, cuius melior fit conditio, illi enim, licere aspernari eam postea, propterea quoque hunc in modum accipienda esse, censeo, quae refert Aemilium Ferretum duo in acquirendo posuisse extrema, vnum ex persona eius, cui adquiratur, alterum ex persona eius, a quo adquiratur, et inuito quidem acquiri, quod ad posterius, non etiam, quod ad prius, (scilicet vt retineri debeat acquisitum), licere enim acquisitioni renunciare, et lucro oblato non vti.

§. VI.

De acquisitione ob publicam utilitatem.

Omnis societas communem sibi propositum habet finem, de quo obtinendo laborare debent singuli, coniunctio enim plurium voluntatum, quae in societate conspiciuntur, nexum constituit, ex quo mutua hunc in finem intercedit obligatio ^{c)}, ita, vt per virium, quae accedat necesse est, confociationem, id, quod finis impedit complementum, remoueatur. In maioribus autem, quae res publicae solent vocari, societatibus, monente Samuele Puffen-

B 3

dorffio

^{b)} in leg. 91. *π.* de solut. et liberat.

^{c)} Conferat. Iustus Henning Bochmerus in introduct. ad Ius publ. vniuers. Libr. I, Cap. 2. §. 1. et 2,

dorsio ^{d)} hoc modo multae voluntates intelliguntur vnitae, dummodo vnusquisque suam voluntatem voluntati vnus hominis aut concilii subiiciat, vt pro omnium ac singulorum habenda sit voluntate, quicquid de rebus ad communem securitatem ^{e)} necessariis ab illo statuatur. Quare is, penes quem iurium maiestaticorum residet vsus, de mediis, communem salutem conciliantibus, iudicare, et in eam actiones ciuium externas, quatenus voluntatis sunt, latis dirigere potest sanctionibus, quibus ciues, qui etiam in reliquis fini communi impetrando debent studere negotiis, nequeunt recusare obsequium. Ea igitur acquisitio, quae securitatem publicam sua natura directo firmiorem reddere censetur, de iure nequit omitti. Ita in bello solemn, quo vires hostium minuantur, iique ad satisfactionem praestandam eo citius adigantur, res eorum tam mobiles quam immobiles capiendi occasionem praetermittere, parationem aquae, annonae ^{f)} et aliarum rerum, ob metum inopiae, instante praesertim obsidione, imperatam non curare,

^{d)} in Iure Nat. et Gent. Libro VII. Cap. II. §. 5.

^{e)} in eo enim primarium finem recte ponit Boechmer in dicto libr. I. Cap. III. §. 4.

^{f)} de emtione frumenti, caritatis euitandae causa legit Georg. Adam. Struuius in Synt. Iurisprud. Exerc. XXIII. §. 6.

rare, bona, quae aerario deferuntur, vacantia ^{g)} procuratoribus aerarii negligere ^{h)}, iure non licet. Quodammodo quoque huc Sanctio Leonis ⁱ⁾ de praediorum maritimorum communicatione, ob eam, quae inde expectatur vberior, agrorum vtilitatem, necessario facienda, referri posse videtur.

§. VII.

De acquisitione, quae in fauorem creditorum nequit omitti.

Iam etiam ad eam, quae alteri nocet, acquisitionis omissionem, mihi est progrediendum, qua quidem in re obligatio perfecta, tam efficiendi, ne quis neglectu nostro deminutionem sui sentiat patrimonii, quam cauendi, ne alteri ius delatum intercipiatur ^{k)}, ex vna, ex altera parte
ius

g) Sub iis etiam caduca intelliguntur. Ita enim Tacitus Lib. III. Annal. Cap. XXV. Augustum refert sanxisse, vt, si a priuilegiis parentum cefaretur, veluti parens omnium populus vacantia teneret.

h) Hugo Grotius de Iure belli et pacis Libr. II. Cap. III. §. 16.

i) in Nouella 102.

k) Elegans est positio Pauli Libro XIII. ad Edict. in Leg. 121. 7. de diuers. reg. iur. qui non facit, quod facere debet, videtur facere, aduersus ea, quia non facit. Et qui facit, quod facere non debet, non videtur facere id, quod facere iustus est, cui non in arbitrariis solum compromissis, sed in aliis quoque iudiciis, contractibus, et
con-

ius, vel ita, ne vlla remoueamur exceptione perpetua, quid exigendi ¹⁾, vel factum, ad rei translationem habile, desiderandi debet adesse. Quod vero ad ius Romanum attinet Praetor in Edicto de iis, quae fraudationis causa geruntur, non id agit, vt debitores, ii scilicet, a quibus etiam inuitis peti potest, id, cuius capiendi occasionem nacti sunt, acquirant, sed potius ne suum deminuant patrimonium, quare, quominus hereditatem vel legatum ^{m)} repudient, conditionem, ne commodum stipulationis sentiant, spernant ⁿ⁾, deductionem Falcidiaae ^{o)} vel Trebellianicae ^{p)} omittant, de iure stricto ^{q)} nil prohibet ^{r)}. Quamquam autem Carpzo- uius ^{s)} neminem in alterius praeiudicium iuri suo renunciare posse

conditionibus locum vindicat Ioannes Goeddaeus ad l. 189. π . de Verbor. signific.

- ¹⁾ Creditores enim vocantur, quibus ita debetur, ne vlla remoueri possint exceptione perpetua l. 10. π . de Verbor. significat. Confer, quoque Iacobus Cuiacius ad leg. 108. π . de diuersis regul. iuris.
- ^{m)} §. 2. et 4. leg. 6. π . quae in fraud. credit.
- ⁿ⁾ l. 6. §. I. π . Eiusd. tit.
- ^{o)} l. 19. π . cod.
- ^{p)} l. 20. π . modo cit. tit.
- ^{q)} cf. quoque l. 119. et 134. π . de reg. iur.
- ^{r)} de contrario autem fori vsu testantur Bergerus in Oec. Iur. Lib. II. Obs. II. Thef. 32. not. 21. et Balthasar, Wernherus Part. I. Obseru. CCLXXXIX.
- ^{s)} in Decis. CLXI.

posse ¹⁾, porro neglectionem iuris delati eius continere remissionem et speciem donationis ²⁾ prae se ferre, quae in fraudem creditorum facta, minime valeat ³⁾, quid? quod ob quamcunque fraudem locum sibi vindicare Edictum ⁴⁾, hincque iuris delati neglectionem non procedere, ait, tamen, cum per intermissionem acquisitionis creditores non fraudari, apud Romanos iuris sit expediti ⁵⁾, itaque iuris repudiatio in praecudicium creditorum fieri, vel speciem donationis continere, non censeatur, in genere autem Praetor alienationem tantum, (quae semper iuris cuiusdam requirit translationem), prohibeat, minus recte rationes mihi subduxisse videtur ⁶⁾. Interea omnem hac de re controuersiam Serenissimus Elector Saxoniae nouissima diremit sanctione ⁶⁾, qua tantum, ne, moto coeptoque concursu creditorum, debitori liceat, vsumfructum vel aliud ius,

¹⁾ Rationem ponit in leg. 74. π . de reg. iur. de qua confer. Iac. Gothofredus.

²⁾ Secund. l. 23. π . de donat.

³⁾ Secund. l. 17. §. I. π . quae in fraudem creditor. fact.

⁴⁾ Secund. leg. 1. π . dict. tit.

⁵⁾ Secund. leg. 134. π . de reg. iur.

⁶⁾ Conf. Scholion Christ. Thomassii ad Vlrici Huberi Commentar. in Tit. π . de his, quae in fraud. cred.

⁶⁾ vid. Decis. Reg. El. 25. de ao. 1746.

ius, ipsi obueniens, imprimis hereditatem, siue pacto, siue ab intestato speratam, licet nondum delatam, aut adhuc incertam, nedum, quae ipsi nequeat adimi, repudiare, atque, si acciderit, vt, postquam aliquis hereditatem, aliudue ius repudiauerit, vel omiserit, concursus existat creditorum, aut eius bona ad solutionem vni creditori faciendam, non sufficiant, tam curator litis, quam creditor, qui debitorem renunciationis tempore bonis iam exutum fuisse, probare volunt, (debitori contrarii probatione reseruata), audiri debere, itemque permissum esse et debitori, et ei, qui ab ipso causam habet, deferre ius iurandum, causa cognita autem, prouti res foret, irritam iudicis sententia pronuntiandam esse renunciationem. Ex quo adparet, leges Saxonicas et delati, et sperati iuris repudiationem, tam coepto concursu, quam ante eum, modo posteriori in casu debitorem tempore repudiationis soluendo non fuisse demonstratur, debitori denegare, idque etiam tunc, cum de fraude non constet, locum habere.

§. VIII.

De acquisitione heredis fiduciarii.

Iis, quibus necessitatem quandam factum ad iuris translationem habile in commodum alterius suscipiendi, leges imponunt, accensendas puto, quorum fidem quis eligit

eligit, vt eam, quam relinquit, hereditatem in alterum transferant. Vt enim fiduciarius heres, cui quarta bonorum salua non sit, eam detrahere, et sic ad adeundam cogi possit hereditatem, Pegasianum, quod in Trebellianum Iustinianus transtulit ^{c)}, sancit Senatusconsultum ^{d)}, qua tamen in re, ne hanc iuris dispositionem ad particularia fideicommissa ^{e)}, et ad eas, quibus quis heredem suum de tertii hereditate restituenda rogat ^{f)}, quibus conditio adscripta est ^{g)}, nisi remittatur ^{h)}, in mero heredis facto consistat, seu cum pecuniae datione coniuncta sit, et fideicommissarius pecuniam attulerit ⁱ⁾, factum autem impleuerit ^{k)}, quibus heredis interest, ne adeat, nisi fideicommissarius et lucrum et damnum praestiterit ^{l)}, vel quibus heredi substitutus est datus ^{m)}, trahamus species, sedulo debemus cauere. Caeterum

C 2

terum

c) §. 7. Instit. de fideicommissar. heredit.

d) §. 5. et 6. Instit. dict. tit.

e) Confer. lex 16. §. 2. π. ad Sctum Trebell.

f) Ob leg. 27. §. 8. et 9. π. eiusd. tit.

g) Secund. leg. 63. §. 7. π. eod.

h) Secund. leg. 14. π. de condition. et demonstration.

i) Ob leg. 7. et 63. §. 8. π. ad Sctum Trebell.

k) Secund. leg. 31. §. 2. π. eiusd. tit.

l) Secund. leg. 11. princ. π. ad Sctum Trebellianum.

m) Secund. leg. 4. Cod. eod.

terum heres, qui repudiat hereditatem, a magistratu implorato ad nudum restitutionis compellitur factum²⁾).

§. IX.

De acquisitione tutorum, curatorum et sociorum.

Tutores et curatores, quatenus pupillorum et minorum administrant bona, non de iis solum seruandis, sed iis quoque augendis debent esse solliciti. Quae quidem rerum conditio, et diligentia³⁾ pupillaribus adhibenda negotiis, eos prohibent, quo minus iuris, quod pupillo vel minori deferretur, acquisitionem temere omittant. Ita, nisi rei omiffae velint praestare periculum, culpa sua conditionem donationis negligere⁴⁾, vel id, quod acquirere possunt, nequeunt omittere⁵⁾, potius bonorum possessionem petere⁶⁾, et pecuniam

²⁾ Bergerus in Oecon. Iur. Libr. II. Tit. IV. Thes. XXXIV. not. 3.

³⁾ Media, secundum regulam, in tutore et curatore requiritur diligentia. Num autem in abstracto, an in concreto? priorem Bergerus in Oec. Iur. Libr. I. T. IV. Th. X. not. 12. contendit, eiusque sententia legi 10. π . de administr. et peric. tutor. conuenit, posteriorem autem Facultas Iuridica Lipsiensis apud Wincklerum in addit. ad citat. Bergeri locum sufficere putat.

⁴⁾ Secund. leg. 21. Cod. de administrat. tutor. et curator. et Franciscum Balduin. de legibus Constantini Libr. II. pag. m. 219.

⁵⁾ Secundum leg. 7. Cod. arbitrium tutelae, et leg. 2. Cod. si tutor vel curator non gesserit.

⁶⁾ Secund. leg. 8. π . de bonor. possess.

cuniam pupillarem in praediorum emtionem vertere¹⁾, vel aliis, sub vfuris, collocare debent²⁾. Quibus tamen omnibus, ne pupillo vel minori periculum contrahant, iis est cauendum. Quod autem ad societatem attinet, ea, siue bonorum tangat substantiam, siue in iis saltem, quae acquiruntur, rebus occupetur, communionem spectat lucri³⁾, cui quae-
rendo, nisi aliter conuenerit, mediam focii sibi inuicem praestare debent diligentiam⁴⁾. Hinc iis in rebus, quarum nomine inita est societas, focii, qui per negligentiam acquirendi intermittunt occasionem, fociiis culpa nomine tenentur⁵⁾.

C 3

§. X.

¹⁾ Secund. leg. 7. §. 3. *de administr. et periculo tutor.*

²⁾ Ad quod faciendum ab initio administrationis sex menses, administratione autem semel suscepta, duo menses, modo idoneam inueniant locandi occasionem, iis conceduntur. Liider Mencken in *Theoria et Praxi Pandectarum* Libr. XXVI. T. VII. §. 10. cf. Petri Mülleri *dissert. de pecunia pupillari eiusque administratione.*

³⁾ Petrus Müllerus in *Annotat. ad Strouii Syntag. Iurisprud. et quidam in Exercitat. XXII. Th. XXIII. lit. a.*

⁴⁾ Secund. leg. 72. *pro socio Conf. Carpzouius ad Part. II. Constitut. XXVI. Defin. 12.*

⁵⁾ Hülliger in *Donell. Enucl. Libr. XIII. Cap. XVI.* recte ait, mutuas esse sociorum praestationes, quae partim in rebus quaesitis, partim in rebus acquirendis, partim in damnis, consistant, et ad secundam quidem spectare speciem, si socius dolo aut negligentia quid non acquirat, hereditatem repudiet, opportunitatem gerendi omittat. L. 23. §. 1. l. 25. *pro socio*, quae praecipue in societate omnium bonorum

rum

De acquisitione emphyteutae, mariti, filii familias, curatoris bonorum, administratoris, negotiorum gestoris, et procuratoris in genere.

Multae supersunt adhuc species, in quibus lex acquisitionem imperat. Sic emphyteuta, cui ea sub lege, vt praedii cuiusdam meliorem faciat conditionem, eius vile conceditur dominium ^{a)}, meliorationum, quarum nanciscitur occasionem non curare, maritus nisi ipse velit obligationem dotis in se recipere dotis promissorem liberare ^{b)}, multo minis vniuersitatem bonorum vxori hereditate obuientium dimittere, ^{b)} filius familias, quamdiu patris subiectus est potestati, in eius detrimentum, peculii aduentitii regularis acquisitionem contemnere ^{c)}, curator bonorum, ea, quae

rum, vbi hereditatis, legati, donationum et aliarum acquisitionum sec. 1. §. 1. π . pro soc. ratio habetur, et in societate ad emendum sec. leg. 52. §. 11. π . pro soc. locum sibi vindicant.

^{a)} Sec. leg. 2. et 3. Cod. de iur. emphyteut. Ioan. Harprecht de iure emphyteut.

^{b)} Sec. leg. 49. π . de iur. dot. et sec. leg. 66. §. 6. π . solut. matrim. Ioseph Auernanius in interpret. iur. libr. II. Cap. XII.

^{b)} Sec. Carol. Ferdinand. Hommel. in Rhapsod. Qu. Obf. CCLXXVIII. confer. quoque Bergerus in dissert. de omiff. hereditat. qui in vxorem, etiam inuito marito, hereditatem repudiare posse, docet, cui convenit, quae habet Wernher. P. III. Obf. CCCCCIV.

^{c)} Pater etiam hereditatem, quam filius repudiat sec. leg. 1. §. 2. π . de

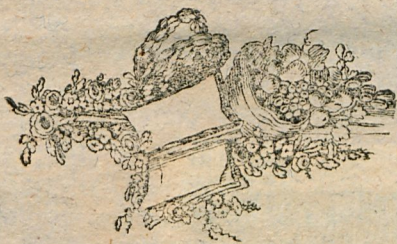
quae bonis debitoris accedunt, incrementa negligere ^{d)}, administrator, ^{e)} negotiorum gestor, et procurator in genere constitutus, in eius, cuius negotia curant, damnum, acquirendi aptitudinem deferere, nequeunt. Horum vero, ne arcti huius libelli turbentur fines, pleniorum tractationem in aliud differendum esse censeo tempus.

de bon. quae liber. ipse potest adire. Num etiam tunc, si filio subflitatus sit datus, hoc procedat? disquirat Hilliger ad Donellum Libr. VI. Cap. XXIV.

^{d)} Winckler ad Berger. oecon. iur. libr. IV. Tit. XXXI. Th. I. not. 5^{b)}.

^{e)} Cuius officium in bonorum acquisitione, eorundem prudente conseruatione, et commoda erogatione occupatur Boehmer. in iur. parochial. Sect. VI. Cap. II. §. II.

T A N T V M.

In hunc modum esse cuncto tempore
 ne erit minus habili etiam si sine
 differenti etiam si dicitur. Hoc in vero
 continentia in eius cuius negotia curant, de qua
 intelligitur, in negotiis gestis, et promissis in
 duas partes debitoris accedunt, incrementum negotiorum

de hoc, quae hinc potest abire. Nam cum in
 hunc et hanc hoc potest abire. Hoc in vero
 lib. VI cap. XXIV.
 Quae hinc potest abire, hoc in vero
 Quae hinc potest abire, hoc in vero
 Quae hinc potest abire, hoc in vero

M V T E A T

IP
ant
oo
no
en
m

05 H 595

ULB Halle 3
004 219 961

801

F 303

Q. D. B. V.

DISSERTATIO IVRIDICA

VATENVS ACQUISITIO POSSIT
OMITTI

Q V A M

DIE XXX. DECEMBRIS A. R. S. MDCCLXXVI

IN AVDITORIO MAIORI

H. C.

DEFENDENT

ANNES CHRISTIANVS FRANCKIVS

R. VTR. DOCTOR, IVDICII PROVINCIALIS IN LVSATIAE
INFERIORIS MARCHIONATV ASSESSOR

ET FRATER

AVCTOR

AVGVSTVS GOTTLIEB FRANCKIVS

VITENBERGAE

LITTERIS CAROLI CHRISTIANI DÜRRII

ACAD. A. TYPIS.

F. 11. 20

